

**Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Zagreb, 17. lipnja 2020.**

Preporuka za rad/boravak na jahtama, brodicama i drugim plovilima tijekom epidemije COVID-19

Ove preporuke odnose se na provedbu mjera prilikom putovanja na jahtama i drugim plovilima tijekom epidemije koronavirusa, a daju se radi zaštite posade i putnika uz popunjenost vozila s poštovanjem fizičkog razmaka od 1,5 metra.

1. Preporuke za provođenje općih higijenskih mjera

Vidljive obavijesti. Za sve putnike koji ulaze u plovila, prije ili neposredno nakon ulaska, na vidljivom mjestu te u kabinama, potrebno je postaviti obavijest o obvezi pridržavanja općih higijenskih mjera i mjera fizičkog razmaka.

Registracija putnika. Potrebno je poticati putnike na to da koriste što je više moguće internetske i mobilne aplikacije za registraciju i rezervaciju.

Dezinfekcija ruku. Pri ulazu u plovila te na ulaznim prostorima salona, kormilarnice i kabina posade, nužno je imati na raspolaganju postavljene dozatore s dezinfekcijskim sredstvom (na bazi alkohola u koncentraciji ne manjoj od 70 % ili drugog sredstva prikladnog za korištenje na koži s deklariranim virucidnim djelovanjem prema uputama proizvođača) uz istaknutu obavijest o obvezi dezinfekcije ruku pri dolasku. Dozatore treba postaviti u hodnicima u kojima se nalaze smještajne jedinice na početku hodnika, odnosno u blizini stubišta, na ulazu u salon na glavnim vratima za goste te na ulazu u kormilarnicu i kabine posade.

Fizički razmak. Potrebno je poštovati pravila fizičke udaljenosti od 1,5 metra.

Čišćenje i održavanje. Površine koje se često dodiruju kao što su kvake, rukohvati, prekidači za svjetlo i druge površine koje putnici učestalo dodiruju, potrebno je učestalo čistiti i dezinficirati. Upute za čišćenje i dezinfekciju dostupne su na sljedećim poveznicama: Bez oboljelih od COVID-19: <https://bit.ly/3cnJJig>. Potreba za primjenom dodatnih mjera dezinfekcije može se pojaviti u slučaju prijevoza osoba pod sumnjom na zarazu ili oboljelih od visokozaraznih bolesti. Preporuke su dostupne na poveznici: <https://bit.ly/3eJhJqZ>.

2. Prostorno-tehnički uvjeti na jahtama i drugim plovilima

Higijena i prozračivanje putničkog prostora. Unutrašnji putnički prostor potrebno je redovno čistiti i dezinficirati nakon svake plovidbe, prilikom sidrenja ili boravka u luci. Površine koje se često dodiruju kao što su nasloni za glavu i ruke, prekidači za svjetla, prozorska stakla kao i rukohvati na vratima, potrebno je često prebrisati dezinfekcijskim sredstvom. Unutarnji je prostor potrebno redovito prozračivati prilikom plovidbe, sidrenja ili boravka u luci. Korištenje klimatizacijskih uređaja i grijanja potrebno je izbjegavati.

Izoliranje kapetanskog mjesta. Ako već ne postoji, preporučuje se postavljanje fizičke barijere između kapetanskog mjesta i putnika (od pleksiglasa ili slično), a ako to nije moguće uputiti putnike da poštuju pravila fizičke udaljenosti.

Fizički razmak sjedećih i ležećih mjesta. Odvojiti ležaljke na način da se osigura fizički razmak te dezinficirati ležaljke nekoliko puta dnevno, a obavezno nakon što određeni putnik više ne koristi ležaljku te je drugi putnik želi koristiti. Ukoliko prostori plovila predviđaju druga sjedeća mjesta, njih je također potrebno rasporediti na 1,5 m.

Klima uređaji, uređaji za grijanje i ventilaciju (HVAC). Pri korištenju ventilacijskih i klimatizacijskih sustava posvetiti posebnu pažnju praćenju stanja filtera i održavanju pravilnog stanja brzina zamjene zraka u zatvorenom prostoru. Treba provjeriti pravilno funkcioniranje opreme za ventilaciju i izmjenu zraka prema uobičajenim protokolima. Preporučuje se ventilacija povećanim postotkom vanjskog zraka koji cirkulira u sustav te način rada bez recirkulacije kako bi se poticale promjene zraka koje smanjuju koncentraciju potencijalno zaraznih čestica.

Vodoopskrba. Funkcioniranje infrastrukture vezane uz vodu za ljudsku potrošnju provode se na uobičajen način.

Sanitarni čvorovi. Potrebno je osigurati učestalije čišćenje, dezinficiranje i ako je moguće prozračivanje sanitarnih čvorova. Putnicima je potrebno omogućiti odgovarajuću higijenu i dezinfekciju ruku.

Bazenski prostori. Upute su dostupne na mrežnim stranicama HZJZ-a: <https://bit.ly/2zJVXmQ>.

3. Prostori za usluživanje hrane i piće i trgovački sadržaji na jahtama i drugim plovilima

Trgovine i ugostiteljski objekti na jahtama i brodovima trebaju raditi u skladu s odlukama Stožera civilne zaštite i postojećim preporukama za te djelatnosti izvan trgovačkog centra. Upute za rad trgovina dostupne su na poveznici: <https://bit.ly/3cEAHxC>. Upute za ugostiteljske objekte dostupne su na mrežnoj stranici HZJZ-a: <https://bit.ly/3cmqCoK>.

4. Zaštita posade, putnika i zaposlenika lučke kapetanije

Opće zaštitne mjere. Potrebno je održavati preporučeni fizički razmak. Prilikom kašljanja ili kihanja, pokriti usta i nos laktom ili papirnatom maramicom koju kasnije treba baciti u kantu za otpatke s poklopcem i oprati ruke. Redovito prati ruke sapunom i vodom/ ili koristiti dezinficijens na bazi alkohola ili drugog sredstva prikladnog za korištenje na koži s deklariranim virucidnim djelovanjem prema uputama proizvođača.

Informiranost osoblja. Prije početka rada educirati posadu i osoblje o svim mjerama koje se provode.

Smanjen kontakt posade s putnicima. Članovi posade plovila trebaju izbjegavati bliski kontakt s putnicima, a prilikom komunikacije s njima i osobljem, potrebno je održavati odgovarajući razmak (1,5 metar). Nakon rukovanja s prtljagom, potrebno je dezinficirati ruke.

Maske za lice. Unutar zatvorenih prostora plovila preporučuje se da osoblje nosi medicinske maske ili maske za lice koje prekrivaju usta i nos. Upute za pravilno korištenje maski za lice dostupne su na poveznici: <https://bit.ly/2Lu1a4S>. Zaštitne maske i dezinfekcijska sredstva za zaposlenike dužan je osigurati poslodavac.

Nadzor nad zdravstvenim stanjem posade svakodnevnim mjerenjem temperature. Prije početka rada svi članovi posade moraju izmjeriti temperaturu u jutarnjim satima te neće početi raditi ako im je viša od 37,2°C i/ili imaju respiratorne tegobe. Kod povišene temperature i/ili respiratornih tegoba s povišenom temperaturom ili bez nje, zaposlenici će se telefonski javiti poslodavcu i nadležnom liječniku obiteljske medicine i neće početi raditi dok se ne utvrdi razlog respiratornih smetnji ili povišene temperature.

Evidencija putnika. Preporuča se da osoblje plovila vodi evidenciju kontakata putnika te ulazaka i izlazaka putnika s plovila, kako bi u slučaju otkrivanja oboljele osobe na brodu, teritorijalno nadležni epidemiolozi mogli u što kraćem roku identificirati i obavijestiti kontakte oboljelog te provesti mjere sprečavanja daljnjeg širenja infekcije.

Postupak u slučaju pojave simptoma koji upućuju na COVID-19. Osobi koja ima simptome respiratorne bolesti ili povišenu tjelesnu temperaturu savjetovati ostanak u svojoj kabini, sa zatvorenim vratima; ponuditi joj kiruršku masku i papirnate maramice u dovoljnoj količini te uputiti da ne izlazi iz sobe i da telefonom kontaktira osoblje u slučaju potrebe.

Gosti koji su dio iste grupe ili iste obitelji s oboljelim također moraju ostanu u svojim kabinama do povratka u najbližu luku.

Osoblju se savjetuje da ne ulaze u kabinu u kojoj je osoba pod sumnjom na infekciju SARS-CoV-2, a goste treba uputiti da se zamjena posteljine kao i čišćenje kabine neće odvijati u uobičajenim razmacima i na uobičajeni način. Svaki takav gost mora sam održavati čistoću svog prostora u kojem boravi, sa sredstvima koja će osoblje ustupiti na raspolaganje.

Usluživanje obroka odvijati će se dostavom do pred vrata kabine.

Ako postoji potreba kontakta s gostom, trebalo bi odrediti samo jednu osobu koja će se baviti tim gostom uz obvezno nošenje zaštitne medicinske maske i rukavica te održavanje fizičkog razmaka od bolesnika.

Maske, rukavice i slična zaštitna oprema treba biti odmah nakon korištenja bačena u kantu za otpatke s poklopcem u koju je uložena vreća za smeće i ne smije ih se koristiti ponovno. Nakon bacanja zaštitne opreme u kantu za otpatke, djelatnici trebaju oprati ruke sapunom i vodom i dezinficirati ih.

Preporuča se da plovilo uplovi u najbližu luku, po mogućnosti odabрати onu koja u blizini ima veću zdravstvenu ustanovu/bolnicu gdje je županijski krizni stožer organizirao izolacijski smještaj na području županije za prihvata osoba kod kojih postoji sumnja na COVID-19. Prije uplovljavanja, a prilikom pojave simptoma respiratorne bolesti i/ili povišene tjelesne temperature kod osoblja ili putnika, voditelj plovila treba odmah obavijestiti 112, da bi se o svemu informirala nadležna lučka kapetanija luke uplovljavanja te obavijestilo lučku kapetaniju nadležnu za luku isplavljanja.

112 obavještava kroz utvrđeni protokol županijski krizni stožer zbog uputa o daljnjim postupanjima i organizacije izolacijskog smještaja te obavještava nadležnu zdravstvenu službu za izolacijski smještaj.